

Ковтун О.С., студент 2-го курсу ННІ№3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри
криміналістики та судової медицини,
кандидат юридичних наук, доцент **Лісогор В.Г.**

ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

Розслідування кожного злочину має свої особливості – це його вид, особа злочинця тощо. Такі особливості слідчий з'ясовує на кожному етапі шляхом впливу на різних учасників кримінального провадження. Для з'ясування цих особливостей та швидкого й повного розкриття злочину слідчому необхідно володіти й оперувати спеціальними психологічними знаннями.

Так, вплив – це психологічний прийом, що використовується в слідчій діяльності для отримання інформації чи спонукання до необхідних дій, а саме: давання свідчень, згода на участь у слідчому експерименті тощо [1, с. 330].

Одним із методів впливу під час розслідування корупційних злочинів є переконання, яке використовується при особистому спілкуванні з людиною. Це пов'язано насамперед із тим, що для переконання дуже важлива концентрація уваги на предметі, що обговорюється. Гарантією успішного впливу на підозрюваного чи свідка є обізнаність слідчого про обставини злочину. Момент цього впливу виявляється безпосередньо у наявності доказів протиправних дій (відеоматеріали, письмово оформлена пропозиція тощо). Слідчий повинен окреслити це при першому допиті, що сприяє зміні позиції особи, яка допитується, з повного заперечення на визнання своєї вини. У цьому випадку може йти мова про співпрацю з органами досудового слідства або ж спонукання до зміни позиції та спроби змінити свої свідчення в результаті чого особа плується та здається [2, с. 87-89].

Окрім допиту не менш важливою слідчою (розшуковою) дією є впізнання, під час проведення якого також використовується вплив.

Аналіз практики свідчить, що вплив використовується у ході:

- спостереження шляхом сприйняття представлених осіб, речей та пошуку вже знайомих деталей;
- співставлення, що дає змогу встановити відповідність між представленими елементами та раніше сприйнятими під час злочину.

Як зазначається, на підсвідомому рівні зберігається багато інформації і метод аналогії допомагає відтворити деталі злочину шляхом співставлення [3, с. 145].

Психологічний вплив забезпечує отримання найбільш достовірних даних під час проведення слідчої (розшукової) дії. Зокрема, коли у особи, яка побачила злочинця, виникає страх, внаслідок чого вона відмовляється від впізнання, заперечує усі раніше надані факти. Вплив здійснюється на особу,

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

стосовно якої використовувалося залякування, – її переконують у правильності дій та необхідності проведення впізнання.

Отже, в слідчій діяльності доволі часто використовуються психологічні знання. Це вказує на необхідність подальшого розвитку та вдосконалення цього напрямку, використання знань психології під час проведення слідчих (розшукових) дій, удосконалення тактики і забезпечення належної підготовки слідчих та оперативних працівників.

Список використаних джерел:

1. Цільмак О. М. Психологічна структура слідчої діяльності. – Л.: Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – № 2 (1). – 2012. – С. 330-337.
2. Орбан-Лемберг Л. Е., Кошинець В. В. Юридична психологія. – К. : Видавництво 21, 2007. – 480 с.
3. Кимлик Н. В. Тактичні прийоми розслідування злочинних корупційних діянь за новим КПК України. – Х. : Кримінальне право, кримінальний процес та криміналістика. – № 3. – 2012. – С. 142-146.

Прилепа В.В. курсант 3-го курсу ННІ№3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри
криміналістики та судової медицини НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент **Курилін І.Р.**

ТАКТИКА ДОПИТУ ПОТЕРПІЛИХ-ЖІНОК ВІД НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

Окремі питання тактики допиту потерпілих-жінок у типових ситуація висвітлювались у працях Баєва О.Я., Бахіна В.П., Белкіна Р.С., Васильєва О.М., Журавля В.А., Коновалової В.О., Порубова М.І., Центрова Є.Є., Шепітька В.Ю., Яблокова М.П. та інших. Водночас питання допиту жінок і на сучасному етапі розвитку суспільства набувають особливої **актуальності**.

Слід зазначити, що на досудовому розслідуванні не завжди враховується такий аспект, як взаємини між чоловіком-обвинуваченим і жінкою-потерпілою. Це стосується перш за все тактики проведення допитів жінок які зазнали сексуального насилля.

Сексуальне (статеве) насилля відноситься до некорисливий насильницьких злочинів. Якщо взяти найпоширеніші з них – зґвалтування, то їх вчиняють як до знайомої особи, так і до незнайомої. У першому випадку злочинець розраховує на те, що потерпіла особа упокориться тому, що сталося і з різних міркувань не подасть заяви до правоохоронних органів. До таких випадків належать також факти насильницького інцесту: зґвалтування батьками своїх дочок, синами – матерів тощо. Як правило, такий злочин вчиняє одна людина, зрідка – з допомогою пособників.[4]